

I-5-566 d

Småskrift nr. 2

Ex. 2 / 19531

Wellones ihk

~~III 3 b 235~~

Efterretning

om

Festningen ved Rjøge

den 29 August 1807.

samt

et Par Forslag

Landværnet angaaende.

af

P. Hindrichsen,

Student.

Risøbenhavn, 1807.

Paa Boghandler K. Kristensens Forlag,
trykt hos Th. C. Mangel.

705 2 E III
II Pd 5 18

451 1971

—●●●●●●●●●●●●●●●●—

Saa snart den engelske Flaade, som i de første Dage af Augusti Maaned lagde sig rundt om Sjælland, lod befrygte Fientligheder, gjordes paa denne De alt, hvad der var muligt til dens Forsvar. Landværnet fra Kirsebavnens og Kronborgs Amter bleve indkaldte for at bidrage til Kongestadens Forsvar; det øvrige Landværn fra de andre Amter i Sjælland fik Ordre inden en Time at være færdige til Usmarsch, og bleve de da i største Hast paa Bogne befordrede til Ringsted. Her bleve de modtagne og mynstrede af Hr. General Castenskiold, der holdt en rorende Opmuntringstale til dem, og hvore-

efter alle lovede at staae som Mand og at
 stride tappert for Kongen og det elskte Fødes-
 Land. Hr. Generalen afmarscherede derpaa
 med disse Folk til Lethraborg, hvor han tog
 Hovedkvarter. Her begyndtes strax de kri-
 geriske Øvelser, men da man manglede Baas-
 ben og Ammunition, udgik Ordre over hele
 Landet til alle dem, som vare i Besiddelse af
 Geværer, Sabler, Krud, Bly ic. at aflever-
 re samme til Hovedkvarteret. Ligeledes bleve
 alle Smedde, saavel i Landsbyer, som Kjøb-
 stæder tilfagde at forfærdige Sabler, Pigger,
 at udrette Leer og at sætte disse paa lange
 Stænger, til Brug for dem af Landværnet,
 som ikke kunde faae Baaben, og for Kystme-
 licen, der allerede var bleven beordret at hol-
 de sig færdig. En ikke ubetydelig Mængde
 blev saaledes samlet, da mange Frivillige,
 hvoriblandt Borgere og Borgerofficere fra
 Kjøbstæderne indfandt sig, men vare kun maa-
 delig forsynede med de nødvendige Krigsfor-

nødenheder, da Communication med Hoved-
 staden, som det eneste Sted, hvor disse Ting
 opbevares, var affkaaren. Noget saa ka-
 noner tog man fra Korsøer Fæstning og ind-
 rettede til Feldtbrug, og efterat Hr. Gene-
 ralen havde organiseret sin Armeé, saa godt
 som Tid og Omstændigheder tillode, marsche-
 rede han til Kjøge, hvor han tog Hovedkvar-
 ter i Hr. Lannings Gaard. Dagen
 efter, Løverdagen den 29 August, indløb
 Efterretning fra de danske Forposter, som
 stode ved Skillingkroen, at Fiendens Kavals-
 terie rykkede frem. Generalen gav derpaa
 Ordre, at alle Batailloncr skulde samles uden
 for Porten ved det saakaldte hvide Kne. Han
 selv reed med vort Kavallerie til Skilling-
 kroen, og drev de fiendtlige Tropper to Gange
 tilbage fra Skillingkroen til Korperalkroen,
 (omtrent en Mil) hvorved de skal have lidt
 et ikke ubetydeligt Tab. Men da Fiendens
 Artillerie nærmede sig, bleve vore Anttere

tvingne til at trække sig tilbage. Nu gav Ge-
 neralen Ordre til at vor Artillerie skulde rykke
 frem med 8 Kanoner paa forskjellige Punk-
 ter. Den første Bataillon Skarpskyttere,
 bestaaende af 50 Mand, fik Befaling at dæk-
 ke to Kanoner, som bleve stillede imellem
 Gammelkøgegaard og Landevejen til Kissens
 havn. Fienden rykkede frem og bragte med
 sin Kanonild vore Kanoner til at tie. Da
 dette skede maatte Landvørnet retirere til
 Bøien, hvorhen Fienden forfulgte det med
 Musketild, stillede Kanoner i Porten og sk-
 rede langs igiennem Gaden, hvorved en stor
 Deel blev dræbt. Vore Troppers Tal var
 imellem 9 og 10,000, hvoraf dog en stor Deel
 ikke var med i Slaget. Fiendens Antal skal
 have været imellem 4 og 5000 Mand, hvor-
 iblandt omtrent 500 Mand Kavallerie.
 Imellem 17 til 1800 Mand af vore Trop-
 per bleve tagne til Fanger og førte til de
 Engelske Skibe. De Dødes Tal var om

trent 100 Mand, og i Lazarettet paa Raads-
 stuen i Kjøge laae henved 100 Mand, som
 vare blevne saarede i Slaget. Blandt de
 Døde var Kapt. Qvistgaard, Ejer af Ger-
 drup og Biby Gaarde; blandt de stærkt
 Saarede Kapt. Nørager, der mistede en
 Hæl, Præmier Lieut. Kretschman, Lieut.
 Baron Wedel, som fik to Sabelhug i Ar-
 men, og Lieut. Rist. De fangne Officerer
 vare: af Søndre Siellandske Landværens
 Regiment, første Bataillon: Kapt. Bärner,
 Lieutenanterne Schallemose, Brown, Tider-
 man, Badstüber, Hansen, Mathiesen, Urboe;
 af 2den Bataillon: Major Grev Moltke,
 Major Baron Wedel Jarlsberg, Major
 Post, Lieutenanterne Uboe, Dorschæus, Lau-
 gemark, Gasman; af 4de Bataillon: Ma-
 jor Neergaard, Major Wisman, Kapitai-
 nerne Prange, Eggers, v. Osten, Lieute-
 nanterne Stolpe, Mincke, Worsøe, Wolff,
 Petersen; af 5te Bataillon: Kapitainerne

Kapitainerne Lund og Nihau, Lieutenanterne Onum, Seerup, Orup, Samers, Rouacker; af 7de Bataillon: Kapitainerne Kønne, Olsen, Tisser, Fjeldsted, Lieut. Suhr; af 8de Bataillon: Major Oldeland, Kapt. Grev Heventlou, Kapt. Zimmermann, Lieutenanterne Biering og Baade; af 9de Bataillon: Major Krüger, Kapitainerne Suhr og Thant, Lieut. Modest; af 10de Bataillon: Major Kizge, Kapitainerne Bagtman, Biering og Hemmert; af nordre Siellands Landværnsregiment: General Major Orholm. Af 5te Bataillon: Lieut. Kozinsky; af 6te Bataillon: Lieutenanterne Wang og Jordan; af 7de Bataillon Major Köppen, Kapitainerne Schmitz og Wedelsparre, Lieut. Friehert. I alt 1 General, 9 Majorer, 19 Kapitainer, 28 Lieutenanter, altsaa i det Hele 56 Officere. — De fangne Officere og Gemenne blive opstillede paa Torvet i Kizge, hvor de fik af de Engelske alle de Nødværgsler,

som Tid og Omstændigheder tillode. Efter Begiering fik de Tilladelse til at følge den faldne Kapt. Nøstgaard til Jorden. *) Derpaa blev anvist Kizbmand Olsens Gaard, hvor de opholdt sig Natten over og den paa følgende Dag. Siden fik enhver krigsfangen Officier Tilladelse til at besøge sine Udliggende i Byen, under det Forbehold, atter at møde i Olsens Gaard om Aftenen Kl. 7. Kizbmand Olsen sørgede omhyggeligen for deres Boverning, skønt han selv havde mistet meget i Urolighederne. Om Aftenen Kl. 9 mødte der 12 Vogne, som under Escort af Engelske Husarer, førte de fangne Officere til det Engelske Hovedkvarter i Lundehuset, hvor de bleve indlogerede i Baron Eggers Gaard og forsynede saavel med Levnetsmidler, som med sine uldne Tapper

*) Samme Dag blev ogsaa en af de for Kizge faldne Engelske Officere begravet.

og Madratser. General Cathcart kom selv og forespurgte sig om de manglede noget eller havde noget at klage over. Dagen efter bleve Officierene igien løsgivne paa deres Qvartersord.

Det danske Landværn har været almindelig agtet hos alle fremmede Nationer, det har været de Danskes Haab, da det bestaaer af danske Mand, der stride for Familie og Ejendom. Skulde nu dette første, eneste uheldige Slag svække denne Agtelse, dette velgrundede Haab? nej! thi naar vi betragte Tiden og Omstændighederne, den pludselige Overrumpling af en øvet og veludrustet Magt, og vi vilde dømmes med Upartisthed, saa vilde vi finde, at Udfaldet maatte blive saaledes, skøndt Antallet af de Stridende var størst paa vor Side. Enhver, der under disse Om-

stændigheder har været Djensbidne til den Iver og Virksomhed, hvormed alt blev drevet i den korte Tid fra Landgangen til Fægtningen ved Røge, den Ufortrødenhed hvormed alle arbejdede for at sammenbringe det nødvendigste til Forsvar, vil vist tænke saaledes, men ogsaa føle, at meget Arbejde kunde lattes og adskilligt være anderledes indrettet. Jeg vover derfor at fremkomme med et Par Forslag, som jeg troer kunde iværksættes, og iværksættes med Nytte; skulde de imidlertid endog kun blot tjene til at give Kyndigere et Bink til at fremkomme med nyttigere og udførligere Forslag, saa har jeg dog gjort hvad der stod i min Magt, og opfyldt min Pligt.

1) Officiererne, som antages til Landværnet, bør førend deres Ansættelse aflægge Bøviser paa at de ere vel øvede i Exercedringen, og kender de uundværligste tactiske Grundregler; man ved

Hvormeget en god Officeer kan udrette, og hvormeget Skade en uduelig kan afstedkomme. En Landværn Officeer nyder af Regjeringen samme Udmerkelse og Rang, som de andre militaire Officere, hans Kundskaber bør da og staae i parallel med disse.

- 2) Waaben, en af Krigsmændes nødvendigste Requisite. De til Exercering nødvendige Waaben og Armatur kunde bevares i Landsbytkirkernes Waabenshuse, dertil har disse Huse i ældre Dage været bestemte, og derfra deres Navn. Sammensteds kunde og indrettes et Sted til en vis Quantitet Krud, Rugler ic. I paakommende Tilfælde kunde da enhver Byes Mandskab strax indfinde sig bevæbnet.

- 3) Exercering. Endog fuldkommen væb-

net og vel udrustet vil en Aemee ikke udrette meget, naar den ikke er øvet i Waabens Brug; Landværnet bør derfor øves hvert Aar. Det Arbejde og Syssel, som Landværnsmanden ifølge sin Stilling maae foretage sig, gjør ham om ikke uduelig til, saa dog at han snart glemmer de engang i Fortiden erhvervede Krigsøvelse. Han bør derfor exerceres og øves flittig. Hertil gives paa Landet den bedste Lejlighed fra strax efter Saatiden og lige indtil Høststens Begyndelse, og vilde man endnu være sparsom paa Tiden, saa kunde dertil tages Søndag Eftermiddag, hvori der kunde exerceres Kompagnievis, og til Slutning i nogle Dage en heel Bataljons manøvrere.

- 4) Et Løshuus i Sieland vilde være af stor Nytte; thi om en Fiende

affaar Forbindelsen ikke allene imellem Sieland og de andre Der, men endog imellem Sieland og Kiøbenhavn, vilde dog et vel forsynet Tøjsus midt i Landet kunne forsyne ikke allene Landværnet, men endog andre Frivillige med de fornødne Vaaben ic. Ringsted synes formedelist sin Beliggenhed at afgive det mest passende Locale,

- 5) Kystmelicen burde gaae ind under Landværnet. I denne Periode har Kystmelicen aldeles intet kunde udrette; det var bevæbnet med Leer paa Stænger, Pige, Høstve ic. Disse Vaaben vilde ikke være tilstrækkelig til at forhindre et Landgangsforseg af en vel udrustet og med Artillerie forsynet Fiende. Men naar denne Styrke blev forenet med Landværnet, vilde dettes

Antal vore betydeligt, og naar det Hele blev vel søet og armeert, kunde en Deel af samme i paakommende Tilfælde deta- scheres til Kysterne, og da vilde det upaatvibelig gjøre god Tjeneste.
